

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta
PL 521
00521 Helsinki

Viite / Hänvisning

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan kirje 5.3.2007

Asia / Ärende

LAUSUNTO PÄÄKAUPUNKISEUDUN YHTEISTYÖ-
VALTUUSKUNNAN JÄTEVOIMALAHANKKEEN
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV) on viitekohdassa mainittu kirjeellään Uudenmaan ympäristökeskukselle saattanut vireille ympäristövaikutusten arviointiohjelman hankkeestaan jätevoimalan rakentamiseksi pääkaupunkiseudulle.

YVA-menettelyn tarve

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tarve määräytyy YVA-asetuksen (713/2006) 6 §:n hankeluettelon 11 b-kohdan perusteella. YVA-menettelyä sovelletaan tämän mukaan mm. muiden jätteen kuin ongelmajätteen fysikaalis-kemiallisiin käsittelylaitoksiin, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa.

Arviointiohjelma

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten selvittämiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä miten arviointimenettely järjestetään. Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaa Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV), jossa yhteyshenkilönä on Juha Uuksukainen. Konsulttina ympäristövaikutusten arvioinnissa on Jaakko Pöyry Oy yhteyshenkilönään Päivi Koski. Uudenmaan ympäristökeskus toimii hankkeen arviointimenettelyssä yhteysviranomaisena yhteyshenkilönään apulaisjohtaja Rolf Nyström.

Maksu: 8580 € (A22-53-AT3), maksuperusteet lausunnon liitteenä

Hanke ja sen vaihtoehdot

Hankkeena on YTV:n jätevoimalan rakentaminen. Jätevoimalan polttokapasiteetti on 320 000 tonnia jätettä vuodessa.

YVA-menettelyssä tarkastellaan neljää jätevoimalan vaihtoehtoista sijoituspaikkaa:

- Juvanmalmin teollisuusalue, Espoo
- Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskus, Espoo
- Kivikon jätepalvelukeskuksen alue, Helsinki
- Långmossebergenin alue, Vantaa

Alueiden valintaperusteena on ollut sijainti hyvien liikenneyhteyksien varrella, toiminnan soveltuminen ympäröivään maankäyttöön ja sijainti kaukolämpöverkon läheisyydessä. YTV:n jätevoimalahankkeen tarkoituksena on hyödyntää suurin osa aiemmin kaatopaikalle viedystä polttokelpoisesta jätteestä. Hankkeen YVA-menettely on tarkoitus saada päätökseen vuonna 2008. Mahdollinen uusi voimala voitaisiin ottaa käyttöön vuoden 2012 aikana.

Tarkasteltavat muut vaihtoehdot:

- Nollavaihtoehto VE0: Jätevoimalaa ei rakenneta pääkaupunkiseudulle ja YTV:n alueen jätteet sijoitetaan kaatopaikalle.
- Vaihtoehto VE0+: Jätteet poltetaan M-real Oyj:n Lohjan Kirkniemen tehtaiden alueelle rakennettavassa polttolaitoksessa. Tämän vaihtoehdon kohdalla tarkastellaan vain liikenteen vaikutuksia.

Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

YTV:n hallitus on 31.3.2006 tarkistanut jätteenkäsittelystrategiaansa. Espoon, Helsingin ja Vantaan sijoitusvaihtoehdot ovat strategian mukaiset.

M-real Oy:n Lohjan Kirkniemen tehtaan energiantuotannon uudistamishanke (Mangsin Voima) on nyt arvioitavan hankkeen 0+ -vaihtoehtona. Mangsin Voiman hankkeeseen liittyvän YVA-menettelyn arviointiselostus on erikseen nähtävänä 25.6.2007 asti.

Arvioinnin yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointia ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu seuraavissa lehdissä: Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet, Länsiväylä, Helsingin Uutiset ja Vantaan Sanomat.

Arviointiohjelma on kuulutettu Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungeissa sekä Kirkkonummen kunnassa ja se on ollut nähtävillä Espoon kaupungin

ympäristökeskuksessa, Keski-Espoon kirjastossa, Leppävaaran aluekirjastossa, Helsingin kaupungintalolla, Helsingin kaupungin ympäristökeskuksessa, Vantaan kaupungin ympäristökeskuksessa, Vantaan kaupunkisuunnitteluviraston asiakaspalvelupisteessä, Länsimäen kirjastossa, Kirkkonummen kunnan palvelupisteessä sekä internetissä osoitteessa www.ytv.fi/jatevoimala.

Hankkeesta on järjestetty neljä esittelytilaisuutta, jotka olivat Espoossa Juvanpuiston koululla ja Ämmässuon Honkamajalla sekä Helsingissä Kontulan ala-asteella ja Vantaalla Länsimäen koululla.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausunnot

Espoon kaupunginhallitus yhtyy **Espoon kaupungin ympäristölautakunnan** lausuntoon ja toteaa, että suunniteltu jätteenpolttolaitos on polttoaineteholtaan 122 MW, eli melko pieni verrattuna pääkaupunkiseudun voimalaitoksiin. Arvioitavana olevassa ohjelmassa ei vertailua ole tehty, teho vastanee noin 10 % pääkaupunkiseudun koko energiatuotannosta. Kivihiihellä on pääkaupunkiseudulla merkittävä osuus. Jos jätteenpolttolaitos sijoitetaan Espooseen, Helsinkiin tai Vantaalle, laitoksella voitaisiin korvata kivihiihellä tuotettavaa energiaa. Pelkkä kaukolämmöntuotanto ei lämmöntarpeen kausivaihtelujen takia ole jätteenpolton energian hyödyntämisessä suositeltava vaihtoehto.

Jätteenpolttolaitoksen päästöille on asetettu tiukemmat päästönormit kuin perinteiselle energialaitokselle. Hankkeella on laajoja vaikutuksia energiahuoltoon. Mikäli kivihiieltä korvataan jätteenpoltoaineella, energiatuotannon kasvihuonekaasupäästöt pienenevät. Asia on tärkeä tuoda esiin, koska Pääkaupunkiseudun ilmastostrategian tavoitteena on vähentää YTV-kaupunkien kasvihuonepäästöjä kolmanneksella vuoteen 2030 mennessä.

Hankkeen vaikutuksista hyvin merkittävän osan muodostavat jätekuljetusten aiheuttamat liikenteen ympäristövaikutukset. Liikenteen päästöjen kvantitatiivinen arviointi on tärkeä osa YVA-ohjelmaa. Ohjelman mukaan Kirkniemen laitoksen kuljetuksia tarkastellaan vain YTV-alueella. Kuljetusten vaikutukset tulee tarkastella Lohjan laitokselle asti, siitä huolimatta että ne olisi tarkasteltu M-real Oy:n YVA:ssa. Tämä on välttämätöntä, jotta eri sijoituspaikkavaihtoehtojen jätekuljetusten ympäristövaikutuksia pystytään vertailemaan.

Kuljetusmatkojen erilaisuuden vaikutus on otettava huomioon. Jos laitos sijoitetaan Kivikkoon tai Långmossebergeniin, siirtokuormausasema Kivikossa jää tarpeettomaksi. Tällöin kuljetusten määrä pakkaavilla jätteenkeräysautoilla kasvaa, mikäli uutta siirtokuormausasemaa ei rakenneta, ja perävaunulliset rekka-autokuljetukset vastaavasti vähenevät.

Lentoestelupa 70 m korkealle piipulle pitää kysyä jo YVA -vaiheessa eri sijoitusvaihtoehdoille.

Arviointiohjelmassa on esitetty selvitettäväksi YVA-asetuksen edellyttämät seikat. Ohjelma on kuitenkin liian suppea, jotta siinä selviäsi, millä tarkkuudella ympäristövaikutuksia selvitetään. Erityisesti energiahuollon ja liikennepäästöjen vaikutuksia tulee selvittää tarkasti. Vaihtoehtojen vertailun tulee olla kvalitatiivista vertailutaulukkoa analyttisempi. Selostuksessa tulee esittää selkeä laitoksen toteutusvaihtoehto saatujen tulosten perusteella.

Vaikutuksia on tarpeen arvioida myös siten, että laitospasiteetti jakautuisi kahteen osaan. YVA:ssa tulisi ottaa myös huomioon jätteiden poltto huoltajakson aikana, ettei jätteitä tarvitsisi varastoida.

Espoon kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunnan mukaan arviointiohjelma on monipuolinen ja täyttää vaatimukset. Ohjelmassa tulisi kuitenkin arvioida tarkemmin jätevoimalaitoksen ja sen vaihtoehtojen vaikutuksia pääkaupunkiseudun energiahuoltoon. Laitos mahdollisesti korvaa muita seudulle tulevia voimalaitoksia tai niiden laajennuksia, mistä koituvia ympäristövaikutuksia tulisi myöskin tarkastella ainakin yleisellä tasolla.

Kirkniemen vaihtoehto edellyttää, että jätteiden kuljetusta varten pääkaupunkiseudulle rakennetaan siirtokuormausasema. Tämän aiheuttamat ympäristövaikutukset on myös syytä sisällyttää arviointiohjelmaan. Jätteenkuljetus pitää suunnitella hyvin toimivaksi kokonaisuudeksi sisältäen useita siirtokuormausasemia. Laitokset tulee sijoittaa niin, ettei liikenne ohjaudu asuinalueille.

Espoon kaavoituksessa ei ole varauduttu jätevoimalan sijoittamiseen. Pohjoisosien yleiskaavan yhdyskuntateknisen huollon toiminnoille tarkoitettujen ET-alueiden kaavamääräykseen sisältyy ehto, että ko. alueille ei sallita jätteenpolttolaitoksen sijoittamista. Ämmäsuon asemakaavassa on kielto suuren jätevoimalan rakentamiselle alueelle. Myöskään Juvanmalmin asemakaavassa ei ole varauduttu jätevoimalan sijoittamiseen.

Espoon kaupungin sosiaali- ja terveystoimi toteaa, että arviointiohjelma on kattava. Erityisen positiivista on kansanterveyslaitoksen edustajan mukanaolo. Arviointiohjelmassa tulisi käsitellä myös polttojätteen ominaisuuksia ja niiden vaikutuksia loppusijoituspaikalla.

Helsingin kaupunginhallitus toteaa, että arviointiohjelma täyttää ympäristövaikutusten arvioinnissa annettujen säädösten vaatimukset ohjelman sisällölle.

Nollavaihtoehdon mukainen jätteiden sijoittaminen kaatopaikalle ei ole mahdollista, koska EU:n jätepolitiikan ja kaatopaikkadirektiivin mukaan jätteiden kaatopaikkakäsittelyä on vähennettävä merkittävästi.

Jätevoimalan YVA:ssa tulisi tarkastella myös jätevoimalavaihtoehtoa, jonka kapasiteetti olisi alueen tarvetta vastaava 260 000 tonnia vuodessa.

Jätevoimalan rinnakkaispolttovaihtoehtona voitaisiin harkita jäteveden puhdistamoilta poistettava lietettä, jolloin YVA:ssa tulisi tarkastella lietteen

negatiivisia ja positiivisia vaikutuksia polttoprosessiin, savukaasujen käsittelyyn ja laatuun sekä tuhkan laatuun ja hyötykäyttömahdollisuuksiin.

YTV:n jätevoimalan ja M-real Oyj:n arviointimenettelyt olisi syytä yhdenmukaistaa siten, että tulokset olisivat vertailtavissa päätöksentekoa varten. Mikäli M-real Oyj:n hanke toteutuu, ei ole tarvetta pääkaupunkiseudun polttolaitokselle.

Arviointiselostuksessa tulee kuvata vaihtoehtoisten sijaintipaikkojen lisäksi niiden lähialueiden ja vaikutusalueen maankäyttöä ja asukasmääriä. Erityisen huolellisesti tulee tarkkailla mm. liikennehaittojen, liikenneturvallisuuden heikentymisen, melun ja hajuhaittojen kohdentumista ja vaikutusta ihmisiin. Lisäksi tulee tarkkailla hankkeen välillisiä ympäristövaikutuksia, esimerkiksi YTV-alueen jätehuoltoon.

Erityisesti tulee huomioida Kivikon ja Latokartanon asuinalueet, liikennevaikutukset Kivikon laidalla sekä polttolaitoksen viereen suunnitellut uudet toiminnot. Hankkeen vaikutukset lähialueiden asukkaille on arvioitava perusteellisesti. Tiedottaminen on hoidettava erityisen asiantuntevasti. Vaikutusten arvioinnissa ja hankkeen suunnittelussa on otettava huomioon Malmin lentokentän läheisyyden aiheuttamat rajoitukset rakenteiden korkeudelle.

Arviointiselostuksessa tulee esittää ne tekijät, jotka vaikutusten arviointivaiheessa aiheuttavat epävarmuutta tai riskejä ja mitä tulisi selvittää lisää. Savukaasupäästöjen leviäminen tulisi esittää kartoilla, joilla näkyy sekä nykyinen että vahvistetuissa kaavoissa määritelty maankäyttö. Todennäköisimmät poikkeustilanteet ja niiden vaikutukset, tarvittavat varastointialueet ja niiden järjestelymahdollisuudet sekä savukaasujen puhdistuksen mahdolliset häiriötilanteet on arvioitava YVA-menettelyssä.

Arviointiselostuksessa tulee tarkastella myös sosiaalisia vaikutuksia sekä energiahuolto- ja talousvaikutuksia.

Ympäristövaikutusten seurantaohjelmassa seurannan tulisi koskea ilmanlaatuvaikutusten ja ympäristövaikutusten seurannan lisäksi jätteiden energiahyödyntämisen vaikutusten seuranta, sillä jätehuollon järjestämistä varten tarvitaan tietoa myös jätteiden energiahyödyntämisen vaikutuksista jätteen synnyn ehkäisylle ja jätteiden materiaalihyödyntämiselle.

Vantaan kaupunginhallitus toteaa, että esitetyt jätevoimalan sijaintipaikkavaihtoehdot lienevät tällä hetkellä ainoat realistiset vaihtoehdot. Arviointiohjelmassa on esitetty tehtäväksi eri vaihtoehtoisista paikoista monipuoliset selvitykset. Erityistä huomiota tulee kiinnittää onnettomuus- ja häiriötilanteista aiheutuvien vaikutusten arviointiin ja selostuksessa tulee arvioida häiriöpäästöriskit sekä esittää suunnitelmat niiden ehkäisemiseksi.

Nollavaihtoehto ei ole realistinen, koska valtioneuvoston päätös kaatopaikoista rajoittaa biohajoavan jätteen sijoittamista kaatopaikalle.

Myös Ämmässuon kaatopaikoilta jo nyt kerättävän metaanin hyödyntämisen vaihtoehdot on tarkastettava. Teoriassa kaasua voitaisiin käyttää vaikka pääkaupunkiseudun bussiliikenteen polttoaineen raaka-aineena.

Selostuksessa esitettävien suunnitelmien savukaasuista aiheutuvien haitallisten ympäristövaikutusten lieventämiseksi tulee perustua päästöjen minimoimiseen ja parhaaseen käytettävissä olevaan tekniikkaan. Tukholman yleissopimuksen periaate pysyvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen esittämiseksi tulee ympäristövaikutuksia arvioitaessa ottaa huomioon. Elohopeapäästöjen hallinnassa tulee selvittää parhaat mahdolliset puhdistustekniikat ja päästöjen jatkuvan tarkkailun käyttö.

Pohjavesivaikutuksia tarkasteltaessa on Långmossebergenin vaihtoehdossa huomioitava talousvesikaivojen sijainti, koska lähimmän asutuksen alueille ei ole rakennettu vesihuoltoverkostoa. Huomioitavaa on myös, että alueen elintarviketeollisuus käyttää tuotannossaan pohjavettä.

Arvioinnissa tulisi tehdä herkkyystarkastelu, kuinka pienellä jätemäärällä jätevoimalan kannattaisi toimia. Ympäristövaikutusten arviointiin olisi liitettävä selvitys, kuinka YTV turvaa polttolaitoksen vaatimien raaka-aineiden saannin jätemäärien mahdollisesti vähentyessä, rikkomatta jätelain hierarkiaa jätteiden hyödyntämisessä.

Jätevoimalassa syntyvä lämpö korvaa kaukolämpöenergiaa, mutta huonosti sähköntuotantoa. Sijoituspaikkoja verratessa tulee yrittää arvioida vaikutuksia energiatuotantoon ja eri sijoituspaikoissa syntyvän kaukolämmön hyödyntämismahdollisuuksia.

Arvioinnissa pitää selvittää eri vaihtoehtojen aiheuttama muutos kunnallisten energialaitosten toimintaan ja talouteen ja sitä kautta kuntalaisten jättemaksuihin ja muihin maksuihin.

Arvioinnissa keskitytään liikenteellisten vaikutusten osalta liikenteen ympäristöllisiin vaikutuksiin. Toinen merkittävä asia on jätteiden ja tuhkan kuljetuksen kuljetustaloudellisten vaikutusten arviointi. Kuljetustaloudelliset kustannukset heijastuvat lopulta jättemaksuihin, siksi vaihtoehtojen kuljetustaloudellisten vaikutusten tulisi olla tiedossa ennen päätöksentekoa.

Vantaan yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu yhdysraide Vuosaaren satamaradalta Heli-radalle. Yhdysraide jakaa asemakaavassa osoitetun ET-korttelin 92202, joka saattaisi palvella jätevoimalan tarpeita. Arvioinnissa on selvitettävä, miten eri jätevoimalan toiminnot on järjestettävissä niin, että myös yhdysraide Vuosaaren satamaradalta Heli-radalle on mahdollista toteuttaa.

Långmossebergenille ei ole vielä rakennettu tarpeellisia katuyhteyksiä Kehä III:lta. Kuvassa 5-21 on todellisuudessa esitetty ainoastaan Långmossebergenin vaihtoehdon sijainti opaskartalla. Kartalla ei näy arviointiohjelmassa mainittuja suunniteltuja liikenneyhteyksiä jätevoimalalle. Tarvittavat katuyhteydet Kehä III:lta on esitettävä myös kartalla.

Arvioinnissa tulisi selvittää myös eri sijoitusvaihtoehtojen maankäytön suunnitteluvalmius, ts. miltä osin hankkeen toteuttaminen edellyttää maakunta-, yleis- tai asemakaavan laatimista tai muuttamista.

Kaupunginhallituksen lausunto perustuu ympäristölautakunnan ja kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoihin.

Etelä-Suomen lääninhallitus korostaa, että arvioinnissa mukana olevat sijoitusvaihtoehdot, Ämmässuota lukuun ottamatta, sijaitsevat hyvin lähellä asutusta ja muita häiriintyviä kohteita. Lääninhallitus pitää välttämättömänä, että jätevoimalan aiheuttamat vaikutukset ihmisten terveyteen asuinalueilla ja häiriintyvissä kohteissa arvioidaan kattavasti ja huolellisesti. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös ne asuinalueet ja häiriintyvät kohteet, jotka kaavoituksen perusteella voidaan tulevaisuudessa sijoittaa jätevoimalan vaikutusalueelle. Terveysvaikutuksiin tulee sisällyttää myös vaikutukset häiriö- ja onnettomuustilanteissa.

Pohjavesialueita koskevaan arviointiin on tarpeen sisällyttää myös vaikutusalueella sijaitsevat käytössä olevat talousvesikaivot sekä vedenottamot. Arviointia tulee tehdä myös häiriö- ja onnettomuustilanteiden osalta.

Lääninhallitus pitää tärkeänä, että hankkeiden terveysvaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon asutukseen ja häiriintyviin kohteisiin jo nykyisin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ja hankkeiden vaikutukset tähän kokonaisaltistukseen. On tärkeätä, että kuntien terveydensuojeluviranomaiset ovat mukana arviointimenettelyssä, koska heillä on paikallinen asiantuntemus häiriintyvien kohteiden ja vaikutusalueen elinympäristön terveydellisistä olosuhteista.

Lääninhallitus painottaa sosiaalisten vaikutusten huolellista selvitystä. Kohteiden lähialueiden asukkaiden mielipiteiden keräämisessä on käytettävä monipuolisia metodeja, millä varmistetaan kaikkien väestöryhmien mielipiteen selvittäminen. Tähän tulee kytkeä myös paikalliset sosiaaliviranomaiset, joilla on paras asiantuntemus sosiaalisista olosuhteista alueilla.

Uudenmaan liiton lausunnossa todetaan, että jätevoimala on merkittävä maakunnallinen hanke. Samanaikaisesti tämän YVA-arviointimenettelyn kanssa Uudenmaan liitto on laatimassa vaihemaakuntakaavaa, jossa käsitellään maakunnallisesti merkittäviä jätehuollon alueita. Tarkasteltavia sijaintipaikkavaihtoehtoja on selvitetty yhteistyössä Uudenmaan liiton, YTV:n ja kuntien edustajien kanssa ja ne on osoitettu vaihemaakuntakaavaluonnoksessa kohdemerkinnällä EJ/EN (jäte- ja energihuollon alue). YTV:n jätevoimalan ja M-real Oyj:n Kirkniemen jätevoimalan YVA-arviointimenettelyt tuottavat aineistoa, jota Uudenmaan liitto voi hyödyntää kaavatyössään. Erityisen tärkeätä on näiden kahden erillisen YVA-menettelyn välinen yhteistyö, jotta tuloksina saadaan vertailukelpoista aineistoa kaikista vaihtoehtoista sijoituspaikoista. Tavoitteena on liiton mukaan, että vaihemaakuntakaavaehdotus valmistuu loppuvuodesta 2007.

Uudenmaan tiepiirin lausunnossa todetaan, että YVA-ohjelmassa liikennettä on tarkasteltu ensisijaisesti liikennemelun ja ilman epäpuhtauksien

tuottajana. Tiepiirin näkemyksen mukaan ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä on tarpeen selvittää myös jätevoimalahankkeen vaihtoehtojen aiheuttamat muutokset liikennevirtojen suuntautumisessa ja liikennejärjestelmän toimivuudessa. Samoin on tarpeen selvittää, mitä muutostarpeita jätevoimalan liikenne aiheuttaa liikennejärjestelmälle. Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa keskeistä on myös eri vaihtoehtoihin liittyvä siirtokuormausrjestelmä. Yhden siirtokuormausrseman liikennetuotos autokäyntinä mitattuna saattaa ääritapauksessa olla suurempi kuin jätevoimalan.

Liikenteellisesti tarkasteltuna hankkeen mittakaava on jätemäärän perusteella karkeasti arvioituna, että voimalaan tulee jätettä suuruusluokkaa 100 - 200 kuormaa vuorokaudessa, tuhkaa ja vastaavaa lähtee suuruusluokkaa 10 - 20 kuormaa vuorokaudessa. Tähän on lisättävä työntekijöiden, asioinnin ja huollon aiheuttama liikenne.

Tiepiiri toteaa lopuksi, että pääkaupunkiseudulla tie- ja katuliikenteen järjestelmä toimii nykyisin osittain kapasiteettinsa äärirajoilla. Paljon raskasta liikennettä synnyttävää toimintaa tulee mahdollisuuksien mukaan ohjata niille alueille, missä liikennejärjestelmän kapasiteettia on jäljellä. Esitetyistä vaihtoehtoista sijoittumisalueista Ämmässuo, Juvanalmi ja Långmossebergen ovat siksi suositeltavampia. Vastaavasti Kivikko on alueella, jossa liikenne ruuhkautuu nykyisin päivittäin.

Mielipiteet

Yhteenvedossa on tuotu esille mielipiteissä esitettyjä ja niissä painottuneita seikkoja ja näkökohtia. Yhteensä lähetettiin 329 kpl yksityishenkilöiden mielipiteitä, joissa oli 425 allekirjoitannutta. Lisäksi lähetettiin kuulemisajan päättymisen jälkeen adressi, jossa oli 633 nimeä. Adressia täydennettiin vielä myöhemmin käsittämään yhteensä 2173 nimeä. Yhdistykset, yritykset ja yhteisöt lähettivät yhteensä 25 mielipidettä.

Suomen luonnonsuojeluliitto ja sen **Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri** toteavat yhteisessä mielipiteessään, että jätelain ensisijainen tavoite on jätteiden synnyn ehkäiseminen, toissijainen tavoite on jätteiden kierrätys ja vasta kolmannella sijalla on jätteen hyödyntäminen energiana. YVA-menettelyssä tulee arvioida, miten polttohanke vaikuttaa jätelain ensisijaisien tavoitteiden toteutumiseen YTV:n määräysvallassa olevan yhdyskuntajätteen ja muiden jätteiden osalta. On myös tarpeen arvioida, miten odotettavissa olevat tiukemmat päästöraajat, kiello polttaa kierrätyskelpoista jätettä ja tiukat vaatimukset energian käytön tehokkuudelle merkitsevät YTV:n jätteenpolttohankkeessa.

Polttohankkeen tarpeellisuuden arvioimiseksi on selvitettävä:

- paljonko YTV:n määräysvallassa on kierrätyskelvotonta, palaessaan energiaa tuottavaa yhdyskuntajätettä jätteenpolttolaitoksen arvioidun käyttöiän aikana
- paljonko YTV:n ja muiden tahojen suunnittelemaat jätteiden synnyn ehkäisytoimet vähentävät jätemäärää 10 - 30 vuoden aikana
- paljonko poltettavan jätteen määrää vähentää kierrätyksen lisääntyminen
- miten jätteenpolttolaitos vaikuttaisi kasvihuonekaasujen kokonaismäärään

- miten kaatopaikkakaasun suunniteltu suuri hyödyntämisen lisäys nykyisestä (42 %) vaikuttaa eri vaihtoehtojen päästöjen vertailussa
 - miten jätteenpolttoasetuksen tulevat muutokset (esimerkiksi parasta käytökelpoista tekniikkaa vastaavan vaatimustason vaatimisen mahdollistavat määräykset) vaikuttavat laitoksen lupaehtoihin, laitoksen käytön kustannuksiin ja eri vaihtoehtojen päästöihin.
- Lisäksi on tarpeen selvittää polttoon saatavissa olevan yhdyskuntajätteen kokonaismäärä.

YVA-ohjelman vaihtoehtoista todetaan, että vaihtoehto 0 on lainvastaisena mahdoton. Esitettyä 0+ -vaihtoehtoa (laitoksen sijoittaminen Lohjalle) on selvitetty puutteellisesti. Jotta voidaan arvioida liikenteen vaikutukset eri vaihtoehtoisissa, tulee esittää, millaiselta alueelta 300 000 tonnia jätettä tullaan keräämään tilanteessa, jossa YTV ja Lohjan seudun jätemäärät ovat jätelain hierarkian mukaisesti vähentyneet. Arvioinnissa on myös tarpeen selvittää alin mahdollinen jätemäärä, jolla polttolaitos ylipäätään voi toimia sekä alin jätemäärä jolla jätevoimala olla kiinnostava investointikohde.

Kaikkien vaihtoehtojen osalta on kannanotossa tarkemmin ilmenevien perusteluiden mukaan selvitettävä:

- vaikutukset jätteen määrään ja haitallisuuteen,
 - luonnonvarojen kulutus (pelkkä luonnonvarojen hyödyntämisen selvittäminen ei riitä),
 - kasvihuonekaasupäästöt kokonaisuudessaan, ei vain osittain,
 - on pidettävä lähtökohtana, että kaatopaikkojen metaani kerätään määräysten mukaisesti talteen,
 - taloudelliset vaikutukset kuluttajiin, alueen energialaitoksiin, kuntiin ja yrityksiin sekä koko yhteiskuntaan,
- Lausunnossa todetaan myös, että hankkeen ohjausryhmään tulee kutsua asukas- ja ympäristöjärjestöjen edustajat.

Kivikko, Helsinki

Asunto Oy Helsingin Kivikonreuna toteaa, että Kivikkoon sijoitettu jätteenpolttolaitos yleisimmin vallitsevalla lounaistuulella lisäisi Helsingin keskustan suunnalta tulevaa kuormitusta tiheästi asutulla alueella. Malmin lentokentän läheisyys rajoittaa laitoksen piipun korkeutta. Kivikko ei ole sovelias jätteenpolttolaitoksen paikka muiden saastelähteiden, vallitsevien tuulensuuntien, liikenteen ruuhkautumisen, lentokentän läheisyyden, tiheän asutuksen ja korkeussuhteiden takia tai näistä reunaehdoista aiheutuvien kustannusten takia. Mikäli Kivikkoon kuitenkin päätettäisiin rakentaa jätteenpolttolaitos, niin tarvitaan ehdottomasti jatkuvatoiminen paikallinen ilmanlaadun seuranta. Tulosten tulee olla jatkuvasti internetissä asukkaiden nähtävissä.

Kivikko-Seura toteaa, että jätteenpolttolaitoksen sijoittaminen Kivikkoon lisää Kivikon liittymän liikennettä. Jäteautojen liikenne lisää liikenteen melua ja ympäristöhaittoja. Jätekuormituksen ja ilmansaasteiden lisäys asutusalueille on moraalitonta ja väärin. Itä-Helsinki kärsii arvostuksen puutteesta jo nyt. Jätteenpolttolaitoksen sijoituksella Kivikkoon on suora vähentävä vaikutus yksittäisten asukkaiden merkittävimpään omaisuusarvoon eli hei-

dän omistusasuntonsa hintaan ja vähentää alueen arvostusta ja houkuttelevuutta vaikka jätehaitat olisivatkin päästönormit alittavia ja EU:n hyväksymissä rajoissa.

Kontula-Seura huomauttaa, että jätteenpolttolaitoksen tuottaman lämmön hyödyntäminen kesäisin on haasteellista. Koska laitos sijaitisi notkossa, piippu jäisi Kivikon harjun tasolle, jolloin hiukkaspäästöt olisivat korkeiden talojen tasolla. Maaperä tulee väistämättä saastumaan liikenteen ja savukaasujen takia. Kontula-Seura on myös huolissaan liikenteen tuomista päästöistä ja melusta. Se huomauttaa myös siitä, että Kivikko on alueena kaikkein pienin verrattuna muihin sijoituspaikkavaihtoehtoihin ja asutus on erittäin lähellä ja alueelle on tulossa liikuntapuisto pelikenttineen

Jätevoimala sopisi parhaiten Lohjalle. Jätettä voisi kuljettaa sinne esimerkiksi junalla ja myös jäteautoilla ja rekkakuljetuksilla. Sähkö ja lämpö voitaisiin käyttää Lohjalla.

Myllypuro-seura ry. toteaa olevansa huolestunut siitä, voisivatko mahdolliset käyttöhäiriöt ja vikatilanteet prosessissa saada aikaan vahinkoa ja haittaa lähiasuinalueilla. Jätteen ja tuhkan kuljetuksesta aiheutuvan liikenteen melun häiritsevyys lähiasutukselle on selvitettävä. Seura huomauttaa, että kehätie on jo tällä hetkellä todella ruuhkainen.

Myllypuron sosiaalidemokraatit ry. toteaa, ettei jätevoimalan sijoittamista Helsinkiin pidetä järkevänä, koska ylimääräistä lämpöä menee jo nyt hukkaan. YVA-selostuksessa pitää käydä selvästi ilmi, miten jätevoimalan käyttöönotto todellisuudessa vähentäisi kivihiilen käyttöä ja päästöjen määrää. Jos jätevoimalan sijoituspaikaksi kuitenkin tulisi Kivikko, pitää jätevoimalan liikennejärjestelyt ehdottomasti muuttaa sellaisiksi, ettei asutukselle koidu haittaa.

Myllärilaakson Omakotiyhdistys ry toteaa, että taustaselvityksissä pitäisi olla riskianalyysi. Laitos myös heikentäisi itäisen Helsingin ja erityisesti Kivikon ympäristön alueen arvostusta. Piipun huipun korkeus on ympäristöön nähden liian alhainen ja Malmin lentokenttä asettaa esteen korkeuden kasvattamiseen. Liikenteen kasvusta annetut luvut ovat myös hämääviä. Liikennöinti ei ole ympärivuorokautista, vaan ajoittuu normaaliin päivään. Jos liikennöintiaika olisi 10 tuntia päivässä ja liikennemäärä 200, niin Kivikon risteyksessä olisi raskas ajoneuvo aina 1,5 minuutin välein. Todellisuudessa niitä olisi aika-ajoin aivan ruuhkaksi asti.

Vesalan pientalokiinteistöyhdistys ry huomauttaa, että tiedotustilaisuuksissa ei ole kerrottu esimerkiksi ulkomailla vastaavissa laitoksissa sattuneista vakavista käyttöhäiriöistä ja siitä, että ulkomaisten kohteiden piiput ovat olleet huomattavasti korkeampia kuin Kivikkoon voi rakentaa. Tiedottaminen on hoidettu muutenkin huonosti ja lyhyellä varoitusaajalla.

Lisääntyvä liikenne lisäisi melua. Raskaan liikenteen lisääntymisen merkitys on suuri, koska Kehä I Kivikon kohdalla ja lähialueet ovat jo nyt ruuhkaisia. Myös Vuosaaren satama lisää ruuhkaisuutta. Lähialueen ympäristön saastumista ajatellen alue on jo nyt kovasti kuormitettu liikenteestä synty-

vistä saasteista ja uusi laitos lisäisi alueelle laskeutuvien terveydelle vaarallisten pienhiukkasten määrää. Pienhiukkaset ovat vaarallisia etenkin lasten kannalta. Yhdistys huomauttaa myös, että alueen arvostus laskisi laitoksen myötä ja asuntojen hinnat laskisivat.

Ilmanlaatua pahentaisi jätteenpolttolaitoksen poistokaasut, koska laitos sijaitisi notkossa eikä piippua voida läheisen lentokentän takia rakentaa riittävän korkeaksi. Liian matalaksi jäävä piippu saattaa aiheuttaa yllättäviä pyörrevirtauksia ja aiheuttaa normaalia huomattavasti pahempia laskeuma- ja saasteongelmia aivan lähialueelle.

Jätevoimalalle olisi taloudellisempi sellainen sijoitusvaihtoehto, jossa voisi hyödyntää lämpöenergian kesäaikaanakin. Kierrätystä tulisi lisätä, sillä tärkeintä on saada jätteiden määrä laskuun. Pientaloalueilla olisi vielä kehittämisen varaa jätteiden lajittelussa.

Kivikon sijoituspaikkaa koskevia **yksityishenkilöiden mielipiteitä** lähetettiin 11 kpl ja allekirjoittaneita oli 42 henkilöä. Lisäksi Uudenmaan ympäristökeskukseen saapui yksi adressi kuulemisajan umpeuduttua. Adressin oli allekirjoittanut 633 henkilöä. Kaikki esittävät vastustavia mielipiteitä siitä, että Kivikkoon sijoitettaisiin jätevoimala. Adressi jätettiin myöhemmin uudelleen täydennettynä siten, että siinä oli 2 173 allekirjoitusta.

Ilmanlaadun katsotaan olevan huono Kivikossa. Jätteenpolttolaitoksen pelätään huonontavan ilmanlaatua entisestään. Ihmisten terveydestä ollaan huolestuneita, koska tehdään epäillään päästävän ilmaan vaarallisia ilmansaasteita. Pitäisi selvittää, mitkä ovat suurimmat mahdolliset päästömäärät ja miten ne vaikuttavat kumulatiivisesti. Kaukolämmön käytettävyyttä pitää ottaa huomioon, kun arvioidaan laitoksen ja sen sijoituspaikan vaikutusta kasvihuonepäästöihin. YVA-selostuksessa on myös käytävä ilmi, kuinka paljon energiaa saadaan biohajoavan jätteen polttamisesta. Vaikutus kasvihuonepäästöihin on laskettava näistä arvoista.

Useat muistuttajat huomauttavat, että alueen maine, asuinviihtyvyys ja elämänlaatu voisivat heikentyä. Myös asuinalueen arvon pelätään laskevan. Lisäselvitystä kaivataan kaikkien sijoituspaikkavaihtoehtojen väestön rakenteesta, määrästä ja ikäjakaumasta ja siitä, miten laitos vaikuttaisi niihin. Kivikko on erittäin lapsivaltaista aluetta. Kivikon lähialueille on tulossa tulevaisuudessa uusia asuinalueita, joten asukasmäärä tulee lisääntymään. Mahdollisen jätteenpolttolaitoksen läheisyydessä tulisi olemaan monia virkistykseen ja harrastamiseen tarkoitettuja alueita. Mahdollisen jätteenpolttolaitoksen alueella sijaitsee 500 metrin päässä myös lasten päiväkotia, kouluja ja leikkipuistoja. Laitosta ei pitäisi sijoittaa lähelle asutusta. Laitoksen sijainnille pitäisi keksiä vielä uusia mahdollisia vaihtoehtoja.

Suuri osa muistuttajista on huolissaan liikennevaikutuksista. Liikenne lisääntyy Kehä I:llä ja jumiuttaa Kivikonlaidan liittymää. Vuosaaren satama ja tulevat uudet asuinalueet lisäävät liikennettä voimakkaasti. Jäteautoista tippuu jätettä tienvarsille ja jo nyt jäteautot aiheuttavat haittaa. Liikennettä lisäisi tuhkan kuljetus Ämmässuolle. Kaikki liikenne tulee ottaa mukaan laskelmiin, myös pakkaavien jätteenkeräysautojen päästöt ja YTV:n ulko-

puolelta tulevien pakkaavien jäteautojen päästöt. Polttolaitos on ongelma myös lentoliikenteelle. Helsinki-Vantaan sivukiitoradalle laskeutuvat koneet lentävät Kivikon yli.

Maanpinnan korkeuserot tulee huomioida savukaasupäästöjen leviämislaskelmissa. Raskasmetallien laskeuma on mallinnettava ja mallinnuksen tulokset esitettävä graafisesti. Myös raskasmetallien kertyminen lähialueille koko laitoksen elinkaaren yli on laskettava. Ilmanlaadun mittaukset kaikilla alueilla tulisi olla yhdenmukaiset. Päästöjen leviämislaskelmien tekemiseen käytettävän mallin soveltuvuutta olisi perusteltava paremmin. Laitoksen maisemasijoituskuviissa tulisi esittää laitoksen piipusta tuleva savu.

400 metrin päässä mahdollisesta laitoksesta sijaitsee suojeltu kuusikko. Kivikko ja Viikki ovat niitä Helsingin harvoista alueista, missä tavataan kytä. Laitoksen vaikutukset alueen kasvustoon, vesistöön ja eläimistöön on otettava paremmin huomioon.

Koko jätteenpolttohankkeesta ja yleisötilaisuuksista olisi tiedotettava paremmin ja paikallisten asukkaiden näkemyksiä kuultava paremmin. Sijoituspaikkavaihtoehtojen kartoissa on eri mittakaavat, mikä vaikeuttaa vertailua. Laitoksen tulee olla kartan keskellä.

Haju- ja meluhaitat on otettava huomioon ja sijoituspaikkoja tulee käsitellä yhdenvertaisesti. Kivikon melutaso kasvaa nykyisestään jo ennen laitoksen toiminnan alkua.

633 henkilöä on allekirjoittanut adressin, jossa vastustetaan jätteenpolttolaitoksen sijoittamista Kivikkoon. Adressissa todetaan, että raskas liikenne ja sen myötä melu-, haju- ja saastehaitat lisääntyvät. Huolta kannetaan myös jo yllämainituista imago-, terveys- ja saastumisongelmista.

Långmossebergen, Vantaa

Oy Karl Fazer Ab toteaa lausunnossaan omasta ja **Cloetta Fazer -konsernin** puolesta, että konserniin kuuluvat tuotantolaitokset Fazer Leipomot Oy ja Cloetta Fazer Makeiset Oy käyttävät alueen pohjavettä sekä raakavetenä että jäähdytysvetenä. Tuotantolaitosten käytössä oleva Fazerintien varrella oleva vedenottamo, joka lisäksi toimii Vantaan kaupungin kriisivedenottamona, sijaitsee noin kilometrin päässä suunnitellusta jätevoimalan sijoituspaikasta. Pitäisi perusteellisesti selvittää pohjaveden virtaukset ja lisääntyvän liikenteen vaikutus pohjavesialueella.

On myös tutkittava erittäin tarkoin mahdollisen jätevoimalaitoksen haju-päästöt ja hygieniavaikutukset. Tuotantolaitoksissa on voimakas ilmastointi. On pelättävissä, että jätevoimalaitoksesta tulevat hiukkaset imeytyvät laitojen ilmastointiin haitallisin sivuvaikutuksin. Tämä seikka on tutkittava tarkoin. On epäselvää kuinka korkeaksi savupiippu voidaan rakentaa ottaen huomioon Malmin lentokentän turvamääräykset. Hankkeen vaikutukset lähimpien koulujen, päiväkotien sekä ulkoilu- ja virkistysalueisiin on arvioitava erittäin tarkkaan YVA-selostuksessa.

Valio Oy korostaa, että yhtiön Vantaan tehtaat sijaitsevat alle kilometrin etäisyydellä Långmossebergenin alueen vaihtoehtoisesta jätevoimalan sijoituspaikasta. Tehtaat käyttävät talousvetenään Fazerilan I-luokan pohjavesialueen (nro 01 092 52) vettä. Suunnitellun jätevoimalan laitosalueen raja on arviointiohjelman mukaan alle 250 metrin päässä pohjavesialueen rajasta. Pohjavesialueen suojelusuunnitelman F95662 kartoissa ei ole esitetty pohjaveden virtaussuuntaa pohjavesialueen sille osalle, missä Valion kaivo sijaitsee. Pohjaveden pinnankorkeustietojen perusteella on mahdollista, että pohjavesi liikkuu vedenottamon ja sijoituspaikkavaihtoehdon välisellä alueella kohti Valion vedenottamo. Vaikutusten arvioinnissa pitää perusteellisesti selvittää pohjaveden liikkumissuunnat, hankkeesta Valion vedenottamolle koituva riski sekä riskin pienentämiseksi mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet. Yhtiö esittää myös, että arvioinnissa selvitetään Fazerintien mahdollisen raskaan ajoneuvoliikenteen kasvun vaikutukset.

Hakunilan aluetoimikunta päätti, että se ottaa kantaa jätevoimalahankkeeseen YVA-menettelyn myöhemmässä vaiheessa. Aluetoimikunta korostaa kuitenkin, että Vuosaaren sataman valmistuessa liikennehaitat kasvavat joka tapauksessa Itä-Vantaalla huomattavasti ilman alueelle sijoitettavaa jätevoimalaakin. Jätteen syntyä on kaikin tavoin vähennettävä ja YTV:n ja kansalaisten tehostettava kierrätystä.

Vaaralan omakotiyhdistys ottaa kielteisen kannan Långmossebergeniin suunnitteilla olevan jätteenpolttolaitoksen rakentamiseen. Laitos olisi niin suuri, että jätettä tuotaisiin pääkaupunkiseudun ulkopuoleltakin. Kehä III:sen ja lähialueen liikenne kävisi mahdottomaksi, koska Vuosaaren satamaliikenteen lisäksi alueella liikkuisi jopa 200 jäteautoa.

Poltetusta jätteestä jää tuhkaa noin 30%. Se toimitettaisiin Ämmässuon kaatopaikalle, mikä lisäisi liikennettä. Långmossebergenin alueella on kaksi suurta elintarviketehdasta, Valio ja Fazer, joiden työpaikat saattavat olla vaarassa jos jätteenpolttolaitos rakennetaan. Lisäksi alueen imago huononee, mikä laskee asuntojen hintoja.

Laskeuma-alueen säde, 7-14 km, koskee suurta määrää alueen asukkaita, eikä laskeuma ole täysin puhdasta. Kaikkea laitoksen tuottamaa energiaa ei saada talteen, koska esimerkiksi kesäaikana kaukolämmön tarve on vähäistä.

Vaaralan omakotiyhdistys esittää, että paras jätteenpolttolaitoksen sijoituspaikka olisi Lohjan Kirkniemi.

Långmossebergeniä koskevia **yksityishenkilöiden mielipiteitä** lähetettiin kaksi kappaletta ja allekirjoittaneita oli kolme.

Alueena Långmossebergen on haastavin, koska lähellä on Ojangon ulkoilualue sekä kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaita alueita. Alueen ympäristön tilaa on hankala arvioida, koska monet alueella olevat hankkeet tulevat pian loppumaan ja ympäristön tila muuttumaan. Alueella on mitattu suuria meluarvoja johtuen meneillä olevista hankkeista. Långmossebergenin sopivuutta jätelaitoksen paikaksi tulee arvioida sen perustel-

la, mitä alueella tapahtuu parin vuoden päästä. Esimerkiksi Vuosaaren sataman valmistuttua liikennemäärät tulevat lisääntymään Kehä III:lla. Huomioon on otettava myös asumisviihtyvyys ja virkistyskäytön jatkuminen. Nykyiset ympäristölupien rajoitukset ovat olleet tärkeitä, koska suurimmat meluhaitat on pystytty rajoittamaan päiväsaikaan. Jätevoimala tulisi lisäämään alueen melukuormaa.

Vapaa-ajanasukkaat on huomioitava. Pohjavesien osalta tulee kartoittaa haitalliset vaikutukset lähialueen kaivoihin. Lisäksi pitää arvioida jätevoimalan vaikutukset ympäröivän alueen luontoon ja eläimiin.

Huomioon tulee ottaa myös se, että kääntyminen Porvoon liittymästä Kehä III:lle länteen on jo nyt ruuhka-aikoina vaikeaa. Myös käännästyessä Kehä III:lta Porvoon moottoritille on moottoritille vievä kaista usein tukossa. Nämä kaikki ongelmat todennäköisesti vain pahenisivat jätevoimalan lisäämisen liikenteen johdosta, ellei uusia ratkaisuja keksitä. Mahdollinen liikennevalojen lisääminen Långmossebergenin läheisyydessä Kehä III:lla lisäisi ongelmia pääväylällä. Mikäli jätevoimala tulee alueelle, on selvitettävä uusia liikennejärjestelyjä ja niiden kustannuksia.

Juvanmalmi, Espoo

Askiston omakotiyhdistys r.y. vaatii Juvanmalmin poistamista arviointiohjelmasta. Alueen asukkaat olisivat laitoksen välittömässä vaikutuspiirissä. Ympäristöministeriö on jo aiemmin todennut alueen olevan sopimaton jätteenpoltolle, minkä jälkeinen kaavoitus sekä päätös eivät ole muuttuneet. Se, että laitos tuottaisi myös energiaa, ei muuta laitoksen perusolemusta jätteenpolttolaitoksena. Ämmässuo on logistisesti sopivin paikka.

Pohjois-Espoon yleiskaavamääräys ei salli jätteenpolttolaitoksen sijoitusta alueelle. Juvanmalmi III:n asemakaava-alue on päätös nykyisen teollisuusalueen laajentamisesta pienteollisuusalueena sekä työpaikka-alueena. Kaavan valmisteluvaiheessakaan ei ole pohdintaa jätevoimalasta tai jätteenpoltosta.

Laitos tulisi keskelle asutusta. Hankkeessa ei ole tutkittu jätteenpolton soveltuvuutta ympäröivän alueen maankäyttöön sekä alueen asukkaiden elinoloihin ja viihtyvyyteen. Alueella on asukkaita nyt yli 10 000. Uusia asukkaita on tulossa noin 5 000 henkilöä.

Alueella oleva asutus sekä monet päiväkodit ja koulut tulisi huomioida onnettomuustilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisen osalta. Vaikutukset Juvanmalmin pienteollisuusalueeseen, sen toimintaan ja siellä toimivien yritysten toimintaan on arvioitava. Jätevoimalan edellyttämät vaatimukset rakentamattomalle Juvanmalmintielle ja sen liittymälle Vihdintielle tulee myös arvioida. Tällä hetkellä liikennearvioissa ei ole Tiehallinnon taholta myöskään arvioitu jäteliikenteen osuutta Juvanmalmille, eikä lisääntyvää raskasta liikennettä ole huomioitu Vihdintien korotason suunnitelmissa Askiston kohdalla.

Askiston Omakotiyhdistys r.y. huomauttaa myös mahdollisesta asuinkiinteistöjen arvon alentumisesta. YVA:ssa on arvioitava perusteellisesti myös jätevoimalan vaikutukset maisemaan ja Timmermalmin luonnonsuojelualueeseen. Lisäksi jätevoimalan korkean sijoituspaikan vaikutus lentoliikenteeseen ja lentoturvallisuuteen on arvioitava yhdessä ilmailuviranomaisten kanssa.

Jätevoimalan tuottamasta energiasta olisi noin 80-85% lämpöä, jolle ei ole käyttöä Askistossa ja lähialueilla. Juvanmalmin osalta on arvioitava kaukolämpöverkon kapasiteettia ja käytettävyyttä. Myös lämpöverkon mahdollisten muutostöiden ympäristövaikutuksia tulee arvioida kattavasti.

Lahnus-Takkulaseudun omakotiyhdistys ry vastustaa jätevoimalan sijoitusta Juvanmalmille. Alue arvioitiin jätteenpolttolaitoksen sijoituspaikkana jo 1990-luvun alussa ja todettiin sopimattomaksi jätteenpoltolle. Pohjois-Espoon yleiskaavassa on Juvanmalmin yhdyskuntateknisen huollon aluetta koskeva yleiskaavamääräys siitä, että merkintä ei salli jätteenpolttolaitoksen sijoitusta. Myöskään kyseessä olevan Juvanmalmi III:n asemakaava-alueen valmisteluvaiheessa ei puhuttu mitään jätevoimalasta.

Arvioinnissa on liikenteen osalta otettava huomioon Juvanmalmin ja lähialueiden kapasiteetiltaan riittämätön tiestö ja asuinalueiden läheisyys päästöjen, liikenteenmelun ja roskaamisen osalta. Jätevoimalan energian määrälle ei ole käyttöä Juvanmalmilla ja lähialueella. Kaukolämpöverkon läheisyyttä tulisi arvioida Juvanmalmilla erityisesti verkon lämmön siirtokapasiteetin ja -ominaisuuksien osalta. Jätevoimalan sijoituspaikkaa ei voida ratkaista ensisijaisesti taloudellisin perusteluin.

Niipperin koulun johtokunta korostaa, että Juvanmalmille suunniteltu mahdollinen jätevoimala sijoittuisi vain 600 metrin päähän Niipperin koulusta ja vaikuttaisi koulun toimintaan ja koululaisten turvallisuuteen. Johtokunta vastustaa yksimielisesti jätevoimalan sijoittumista Juvanmalmille. Arvioitu määrä raskasta liikennettä (140 - 200 vuorokaudessa) heikentää koko lähialueen liikenneturvallisuutta.

Polttolaitos on itsessään riski ilmanlaadulle. Lisäksi suuri määrä raskasta liikennettä heikentää ilman laatua sekä pakokaasupäästöjen että liikenteen aiheuttaman pölyn vuoksi. Melu vaikuttaa haitallisesti niin koululla, lähimaastossa kuin urheilukentällä. Johtokunta tuo lisäksi esille, että kolmen kilometrin säteellä tarkastelun alla olevasta voimalan sijoituspaikasta sijaitsevat myös Askiston, Juvanpuiston ja Kalajärven koulut sekä lukuisia päivähoidon toimipisteitä. Arvioinnissa on otettava huomioon myös se, että varsinakin liikenneturvallisuuden ja melun osalta haittavaikutukset alkaisivat jo rakennusvaiheessa aiheuttaen merkittävää riskiä lapsille ja nuorille.

Odilammen Omakotiyhdistys ry toteaa, että Juvanmalmille suunniteltu polttolaitos edellyttäisi kaavamuutosta. Alueen kaukolämmöntarve ei ole neljännestä enempää laitoksen tuottamasta energiamäärästä ja tämäkin vain talvipakkasilla.

Ennestäänkin vilkas Vihdintie ei kestä laitoksen tuomaa runsasta liikennettä. Vuonna 2005 tehdyn mittauksen mukaan liikennetiheys Odilammen kohdalla oli n. 15 000 autoa/vrk. Mittauksesta määrät ovat vielä nousseet huomattavasti. Vuosaaren satama tulee myös osaltaan kasvattamaan liikennemääriä. Juvanmalmin alue kärsii jo nyt valtatie 120 aiheuttamasta liikennemelusta ja lentokonemelusta. Laitoksen päästöt ja autojen pakokaasupäästöt heikentäisivät ilmanlaatua. Sitä heikentää jo nyt mm. matalalla lentävät lentokoneet sekä Martinlaakson voimalaitos.

Pohjois-Espoon alueneuvottelukunta vastustaa jätevoimalan sijoittamista Juvanmalmille. Alueneuvottelukunta huomauttaa asutuksen läheisyydestä, yleiskaavan ja asemakaavan vastaisista suunnitelmista, päiväkotien ja koulujen läheisyydestä, onnettomuus- ja poikkeusoloihin varautumisesta, lentoreiteistä, liikenteen ongelmista, lämpöenergian siirrettävyydestä, alueen arvon alentumisesta sekä laitoksen vaikutuksista Timmermalmin luonnonsuojelualueeseen ja maisemaan.

YVA:ssa on huomioitava mahdollisen inversiotilanteen syntyminen. Siinä alemmat raskaat ja kylmät ilmakerrokset eivät sekoitu ylempiin ilmamassoihin. Jätevoimalan ja sinne jätettä tuovan raskaan liikenteen päästöt eivät tällöin sekoitu ja laimene eivätkä ne kulkeudu pois alueelta. Päästöt jäävät seisomaan ympäröivän asutuksen ja Juvanmalmin pienteollisuusalueen ylle.

Lisäksi luottamus yhteiskunnalliseen tai poliittiseen päätöksentekoon on jo heikentynyt Pohjois-Espoossa, kun jätevoimalaa edes arvioidaan sijoitettavaksi Juvanmalmille.

Röylän ja Bodomin Seudun Omakotiyhdistys ry. vastustaa jätevoimalan sijoittamista Juvanmalmille. Yhdistys toimii Röylän ja Bodomin omakotiasukkaiden yhdyssiteenä ja yhdistykseen kuuluu runsaat 100 kotitaloutta. Ympäristövaikutusten selvityksessä on erityisesti painotettava jätteenpolton soveltuvuutta ympäröivän alueen asukkaiden elinoloihin, viihtyvyyteen ja ympäröivään maankäyttöön.

Raskas liikenne jätteen ja tuhkan kuljetuksen vuoksi, noin 200 - 500 autoa päivittäin, sotkisi Juvanmalmin liikenteen todella pahasti. Arvioinnissa on otettava huomioon myös Juvanmalmin ja lähialueiden kapasiteetiltaan riittämätön tiestö ja asunalueiden läheisyys päästöjen, liikennemelun ja roskaamisen osalta. Juvanmalmi ei ole sopiva paikka pääkaupunkiseudun jätteenpolttolaitokselle, koska kaikki jätekuljetukset pitää hoitaa autoilla. Jätteenpolttolaitos tulisi sijoittaa rautatieyhteyden varrelle. Jätevoimalan tuottamalle energian määrälle ei ole käyttöä Juvanmalmilla eikä sen lähialueella. Nykyiset kaukolämpöputket ovat lisäksi pahasti alimittaiset suunniteltuun käyttöön nähden ja koko verkosto pitäisi kuitenkin rakentaa uudestaan.

Vanhankartanon omakotiyhdistys vastustaa lausunnossaan jätevoimalan sijoittamista Juvanmalmille. Yhdistykseen kuuluu yli 600 henkilöä ja sen toimialueeseen kuuluvat Niipperi, Juvanmalmi, Vanhakartano, Koskelo, Viiskorpi ja Perusmäki.

Luottamus yhteiskunnalliseen tai poliittiseen päätöksentekoon horjuu vakavasti, jos edellisellä vuosikymmenellä käydyn jätteenpolttolaitostaistelun tuloksena tehdyllä yleiskaavamerkinnällä ei olisikaan merkitystä eikä luotettavuutta.

Runsas 15 000 asukkaan ympäröivä asutus on otettava huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa. Liikenteen osalta on selvittävä Juvanmalmin ja lähialueiden kapasiteetiltaan riittämättömän tiestön vaikutus liikenteen ohjautumiseen ja sujuvuuteen. Ympäristövaikutusten arvioinnissa pitäisi ympäristön asuntojen arvonalennuksen kokonaismäärä arvioida. Mahdollisen inversiotilanteen syntyminen ja sen vaikutus ympäröivän alueen asukkaille on arvioitava.

Jätevoimalan 40 metriä korkea rakennusmassa ja vähintään 70 metriä korkea piippu romuttaisi asemakaavan valmistelunäkökulman, jonka mukaan teollisuuden ja asutuksen välinen näköyhteys katkaistaan metsävyöhykkeillä. Jätevoimalan maisemallinen vaikutus on selvittävä.

Yhdistyksen mielestä on erittäin vaikea ymmärtää, että minkäänlaista voimalaa sijoitettaisiin Juvanmalmille. Jätevoimalan soveltumattomuus ympäröivään maankäyttöön on yhdistyksen näkemyksen mukaan hyvin selkeää.

Juvanmalmin sijoituspaikkaa koskevia **mielipiteitä yksityishenkilöiltä** tuli 312 kpl ja allekirjoittaneita oli 373 henkilöä. Näistä 297 kpl oli samansisältöisiä mielipiteitä, joissa oli 340 allekirjoittanutta. Juvanmalmia koskevissa mielipiteissä lähes kaikki muistuttajat vastustavat jätevoimalan sijoittamista Juvanmalmille.

Kasvavan liikenteen aiheuttamien päästöjen vaikutuksesta alueen ilmanlaatuun ollaan huolissaan, koska ilma on jo nyt ajoittain erittäin huonoa. Juvanmalmilla ja sen ympäristössä on riittämätön tiestö ja Kehä III on ylikuormittunut. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon asutuksen läheisyys liikenteen aiheuttamien päästöjen, melun ja roskaamisen osalta.

YTV:n tulisi tehdä selvitys kasvihuonekaasujen kokonaispäästöistä eri vaihtoehtoissa, ja tähän pitäisi sisällyttää myös kuljetusten päästöt.

Voimala tulee vaikuttamaan alueen ja kiinteistöjen arvoon, mikä pitäisi korvata asukkaille.

Pääkaupunkiseudulla ei ole puutetta lämpöenergiasta, jota jätevoimala pääasiassa tuottaisi. Laitos tuottaisi hukkalämpöä. Kaukolämpöverkon läheisyyttä tulisi arvioida Juvanmalmilla erityisesti verkon lämmönsiirtokapasiteetin ja -ominaisuuksien osalta.

Pohjois-Espoon yleiskaava ei salli jätteenpolttolaitosta Juvanmalmille. Juvanmalmi on jo aikaisemmin todettu sopimattomaksi sijoituspaikaksi jätevoimalalle. Myöskään Juvanmalmi III:n asemakaava-alueen valmisteluvaiheessa ei puhuttu mitään jätevoimalasta. Juvanmalmia ei pitäisi arvioida olleenkaan yhtenä vaihtoehtoisena sijoituspaikkana.

Juvanmalmilla ja sen ympäristössä on runsaasti pientaloasukkaita. Alueelle on tulossa uusia asukkaita noin 5 000. Laitos tulisi olemaan keskellä asutusta. Alueella on useita kouluja ja päivähoitopaikkoja, joissa on paljon lapsia. Laitos tulisi olemaan lähellä myös monia virkistysalueita. Runsas ympäröivä asutus on otettava huomioon arvioinnissa myös onnettomuustilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisen osalta.

Asukkaat ovat valinneet Juvanmalmin ympäristön asuinalueekseen sen luontoarvojen ja rauhallisuuden vuoksi. Luontoarvot tulisi huomioida paremmin. Alueella on esimerkiksi arvokas lintulahti ja runsaasti eri lajien lepäköitä. YVA:ssa ei ole mainittu myöskään Friinmetsän luonnonsuojelu-aluetta. Lähellä on myös Timmermalmin luonnonsuojelualue ja liito-orava-alue.

YVA-selvityksessä ei ole otettu huomioon paikallisia sää- ja ilmastavirtausolosuhteita. Pitäisi selvittää, miten päästöjen leviämiseen vaikuttavat paikalliset lämpötilagradientit ja ilmastavirtausten suunta.

Maisemallisesti jätteenpolttolaitos korkeine piippuineen olisi huono ratkaisu omakotitalovaltaiselle alueelle. Juvanmalmin lähialueet ovat vanhaa kulttuurimaisemaa ja niiden alueilla sijaitsevat metsät, järvet ja purot ovat luonteva osa Nuuksion kansallispuistoa ympäröivää aluetta, jota ei saa tuhota.

Hankkeesta tiedottaminen on ollut puutteellista. Vain lähiasukkaille on jaettu tiedote ja sekin liian myöhään. Koko päästöalueelle olisi pitänyt jakaa tiedote.

Ämmässuo, Espoo

Föreningen för norra Kyrkslätt rf. - Pohjois-Kirkkonummi-yhdistys ry. katsoo, että jätevoimalaa ei pidä sijoittaa Ämmässuolle. Alue on jo nyt ylikuormittunut eikä alueella myöskään ole tarvetta laitoksen tuottamalle lämpöenergialle. Espoon tai Kirkkonummen kaavoituksessa ei ole varauduttu jätevoimalan sijoittamiseen Ämmässuolle. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarvitaan perusteellinen selvitys polttolaitoksen tuhkien ympäristö- ja terveysvaikutuksista sekä niiden hyötykäytön lisäämisestä.

Kanta-Espoon alueneuvottelukunta katsoo, että Ämmässuon alueelle ei pidä sijoittaa jätteiden massapolttolaitosta. Laitoksen ympäristöhaitat ovat vaarallisempia kuin pelkästään kaatopaikkatoiminnasta aiheutuvat haitat. Ämmässuon vaihtoehto pitää poistaa YVA-menettelystä.

Nuuksion omakotiyhdistys ry. - Noux egnahemsförening rf. toteaa, että YTV:n jätevoimalahanke noudattaa selkeästi jätehierarkian periaatetta: kierrätys- ja hyödyntämiskelpoista jätettä ei pidä polttaa eikä kaatopaikalle viedä biohajoavaa jätettä. Nykyisen kaatopaikkatoiminnan lakkaaminen Ämmässuolla on paikallisten asukkaiden kannalta erinomainen asia.

YVA-ohjelmassa on kuitenkin eräitä puutteita, johon yhdistys haluaa kiinnittää huomiota:

- jätevoimala on tarkoituksenmukaista sijoittaa sellaiselle alueelle, jossa jätteenpoltosta syntyvä energia on hyödynnettävissä lähialueella. Jätevoimalan sijoittaminen Espooseen edellyttäisi sekä yleiskaavan että asemakaavojen muuttamista,
- Kirkniemen vaihtoehto edellyttää, että jätteiden kuljetusta varten rakennetaan pääkaupunkiseudulle siirtokuormausasema. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siirtokuormaukseen rautateitse,
- YVA-ohjelman yhteyttä Kirkniemen YVA-arviointiin on tiivistettävä,
- kaikki mahdolliset tuhkien sijoituspaikat on tutkittava. Tuhkat on sijoitettava niin, ettei lisääntyvä liikenne aiheuta kohtuutonta haittaa lähiasukkaille,
- on tarkasteltava kivihiilen korvaamisesta jättepolttoaineella johtuvia ympäristövaikutuksia energiatuotannon kasvihuonekaasupäästöjen pienetessä.

Yksityishenkilöiltä ei esitetty yksittäisiä mielipiteitä Ämmässuon vaihtoehdosta.

Kirkniemi, Lohja

Osuniemi-seura ry toteaa, että M-realin Kirkniemen jätevoimalahanke tulisi ottaa viidentenä 0+ -vaihtoehtona tasa-arvoiseen käsittelyyn muiden vaihtoehtojen kanssa. Muutoin YTV:n hankkeen ympäristövaikutuksien arvioinnissa ei riittävästi tule esille 0+ -vaihtoehdon vaikutuksia eikä alueen sijaintia keskellä Lohjanjärveä arvokkaiden luontokohteiden ympäröimällä alueella. Alueen tuntumassa sijaitsee vain 200 – 300 metrin etäisyydellä omakotiasutusta ja lähialueella sijaitsee myös runsaasti kesäasutusta. YTV:n arvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös se, että hankkeen tulevaisuus on Lohjan kaupungin päätöksenteon varassa. Kirkniemeen perustettavaa laitosta vastustetaan laajasti Lohjan kaupungin asukkaiden kesken.

Kirkniemi-Jönsbölen kyläyhdistys toteaa, että todellista vertailua kaikkien viiden vaihtoehdon välillä ei tehdä. Tästä seuraa, että ne vaikutukset, joita laitoksen toiminnalla ja jätteiden kuljetuksella on ympäristöön, jäävät Kirkniemen osalta tässä yhteydessä arvioimatta. YVA-ohjelma nykyisessä muodossaan saa aikaan mielikuvan Kirkniemestä pelkkänä tehdasalueena eikä esimerkiksi tuo lainkaan esille Kirkniemen suojeltavia luontokohteita tai Lohjanjärven rantojen runsasta loma-asutusta. Yhdistys ehdottaa, että YTV vastuullisena jätehuolto-organisaationa laajentaa YVA-ohjelmaansa siten, että Kirkniemeä mahdollisena sijoituspaikkana tarkastellaan tasaveroisena ja samoin perustein muiden vaihtoehtojen kanssa.

Urberga Kb: n mielestä arviointiohjelman suurin puute on vaihtoehtotarkastelun rajaaminen liian suppeaksi. Kirkniemen sijoituspaikkaa pidetään perusteettomasti 0+ -vaihtoehtona. Se pitäisi nimetä yhdeksi jätevoimalan varsinaiseksi sijoituspaikkavaihtoehdoksi, jotta sitä voitaisiin vertailla yhteismitallisesti muiden vaihtoehtojen kanssa.

YVA-ohjelman tarkastelutapa on liian rajoittunut myös voimalaitostuhkien sijoituspaikan osalta, kun vaihtoehtoisiksi sijoituspaikoiksi nimetään vain Ämmässuon tai Seutulan läjitäyttöalueet. Polttolaitoksen tuhkien kuljetus ja siitä aiheutuvat ympäristövaikutukset ovat muutenkin jääneet liian vähälle

huomiolle YVA-ohjelman kappaleessa 6.3.9., jossa on selvitetty liikenteen ympäristövaikutusten arviointitapaa.

Mielipiteitä yksityishenkilöiltä tuli kaksi kappaletta viideltä allekirjoittaneelta Kirkniemen sijoitusvaihtoehtoa koskien.

YVA-ohjelma asettaa Kirkniemen eriarvoiseen asemaan, koska todellista vertailua kaikkien viiden vaihtoehdon välillä ei tehdä. Kaikki vaikutukset, joita laitoksen toiminnalla sekä jätteiden kuljetuksella on ympäristöön, jäävät Kirkniemen kohdalta tässä yhteydessä arvioimatta. Arviointiohjelma ei tuo esille Kirkniemen alueen vakituisia asukkaita, alueella olevia suojeltavia luontokohteita tai Lohjanjärven rantojen runsasta loma-asutusta. Myös muissa mielipiteissä tuli esille yleisesti se, että Kirkniemeä tulisi tarkastella tasa-arvoisesti muiden vaihtoehtojen kanssa.

YTV:llä ei ole oikeutta nimetä Kirkniemeä yhdeksi jätteenpolttolaitoksen sijoituspaikaksi. Lohjan kaupungin päättävät elimet yksinomaan päättävät mitä Lohjan kaupungin alueelle sijoitetaan.

Yhteenveto muissa lausunnoissa ja mielipiteissä esitetystä

Hankkeen tarpeellisuuteen suhtaudutaan useissa kannanotoissa kriittisesti. Epäillään jätteenpolton käyttöönoton vaikuttavan kielteisesti jätteiden synnyn ehkäisemiseen ja jätteiden kierrätyksen kehittämiseen. Epäillään myös jätevoimalan tuottaman energian hyödyntämismahdollisuuksia.

Kannanotoissa tuodaan eniten esille huoli jätevoimalan vaikutuksista ihmisten terveyteen ja elinympäristöön, luontoon, maaperään ja pohjavesiin, liikenteen sujuvuuteen ja asuntojen arvoon. Korostetaan mahdollisia päästöjä ja näiden vaikutuksia häiriö- ja onnettomuustilanteissa sekä jätteiden käsittelyn muita välillisiä vaikutuksia kuten roskaantumista. Edellytetään vaikutusten tarkkaa selvittämistä näistä näkökulmista.

Monissa kannanotoissa korostetaan Kirkniemen vaihtoehdon laajempaa kuvausta, jotta se arviointiaineiston osalta olisi vertailukelpoinen muiden alueellisten vaihtoehtojen kanssa.

Kaavoitustilannetta ja jätevoimalaitoksen edellyttämiä lupia käsitellään monissa kannanotoissa. Erityisesti korostetaan niitä tilanteita, joissa esitetty sijoitusvaihtoehto selkeästi on voimassa olevan kaavan vastainen ja edellytetään että kyseistä kaavaa noudatetaan.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO ARVIOINTIOHJELMASTA

Hankkeen kuvaus

Arviointiohjelman kuvauksen mukaan jätevoimalassa on tarkoitus polttaa syntypaikkalajiteltua sekajätettä. YVA-ohjelmassa käytettävät termit on lyhyesti selvitetty ja polttoainekuvauksessa on kuva sekajätteen koostumuksesta biohajoavuuden mukaan. Tämä ei anna lukijalle selkeää kuvaa niistä jätelajeista ja -osuuksista, joita syntypaikkalajiteltu jäte sisältää. Tätä on jatkossa perusteltua tarkemmin eritellä sekä YTV:n että Rosk'n Roll Oy:n jätekoostumuksen osalta. Lisäksi olisi hyvä arvioida jätteen määrän ja laadun kehitys ja selvittää millä menetelmin poltettavan jätteen laatua tullaan tarkkailemaan.

Vaikka kyseessä on yksittäisen hankkeen ympäristövaikutusten arviointi, se liittyy oleellisesti pääkaupunkiseudun jätehuoltojärjestelmään. Tämän vuoksi on perusteltua arviointiselostuksessa lyhyesti kuvata laitoshanketta ja jätteenpolttoratkaisua osana tätä kokonaisuutta.

Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin, ohjelmiin sekä lainsäädäntöön

Arviointiohjelmassa on lyhyesti käsitelty polttolaitoshankkeen suhdetta YTV:n omaan jätehuoltostrategiaan, valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan, jätelainsäädäntöön, maakuntakaavoitukseen, Uudenmaan ympäristöohjelmaan 2020 ja Pääkaupungin ilmastostrategiaan 2030. Ympäristöministeriön asettaman Pelisääntötyöryhmän valmisteleva jätelain 10 ja 13 §:n muutos tuli voimaan 1.6.2007. Muutoksen seurauksena elinkeinotoiminnan jätehuollon järjestäminen ei enää kuulu YTV:lle (kunnalle) vaan vastuu on elinkeinotoiminnalla itsellään. Säädos saattaa pitkällä aikavälillä aiheuttaa muutoksia sekä YTV:n vastaanottaman poltettavan jätteen määrään että laatuun. Tätä asiaa olisi perusteltua tarkastella arviointiselostuksessa.

Vaihtoehtojen vertailu

Jos jätevoimalaa ei rakenneta YTV-alueelle, eli 0-vaihtoehto, ja jätteet käsitellään jollakin muulla tavoin vuoteen 2012 mennessä, tilanne edellyttää perusteellista arviointia. Valtioneuvoston kaatopaikkoja koskeva päätös ja kansallisen biojätestrategian toteuttaminen rajoittavat biologisesti hajoavan jätteen sijoittamista kaatopaikalle. Kaatopaikan ympäristöluvassa annetaan myös määräykset jätetäyttöön sijoitettavan biologisesti hajoavan jätteen määrästä. Lisäksi EY:n jätedirektiivin uusiminen saattaa asettaa uusia rajoitteita. Vaihtoehto osoittaa pikemminkin uusien jätehuoltoratkaisujen välttämättömyyttä.

Vaihtoehto 0+ koskee Lohjan Kirkniemen paperitehtaan energiantuotannon uudistamista. Tästä on arviointiselostusvaiheessa Mangsin Voima Oy:n erillinen YVA-menettely, jossa yhtenä tarkasteltavana vaihtoehtona on energian tuottaminen jätteenpolttolaitoksessa. Nyt tarkasteltavan YVA-prosessin 0+ -vaihtoehdossa on tarkoitus arvioida YTV:n toimialueelle kohdistuvia liikenteellisiä ja seudulliseen jätehuoltoon kohdistuvia vaikutuksia.

Ympäristökeskus katsoo, että 0+ -vaihtoehtoa on arviointiselostuksessa käsiteltävä vertailukelpoisella tavalla muihin vaihtoehtoihin nähden. On perusteltua myös tehdä vertailu paperitehtaan tuotantoprosessin energiantarpeen ja YTV:n oman voimalaitoksen yhdyskuntien tarpeisiin tuottaman energian jaksollisuuksista ja tarpeesta varastoida poltettavaa jätettä aikoina, jolloin kaukolämpöä ei tarvita.

Hankkeen tässä vaiheessa toteutettavaa puhdistustekniikkaa ei ole vielä valittu. Toteutettavan laitoksen kuvausta tulee arviointiselostuksessa tarkentaa vaihtoehtoisten puhdistustekniikoiden tarkastelulla ja niistä tulisi esittää prosessikuvaukset. On myös tarpeen kuvata, kuinka märkämenetelmässä syntyvät jätevedet käsitellään ennen niiden johtamista jätevedenpuhdistamolle. Typenoksidien puhdistamisen osalta on esitelty vain yksi vaihtoehto. Jos toteutettavaa typenoksidien puhdistustekniikkaa ei ole vielä valittu, niin tulee kuvata myös mahdolliset vaihtoehtoiset tekniikat. Jos tekniikka on jo valittu, niin valinta tulee perustella.

Arviointiohjelmassa ei ole kuvattu kemikaalien varastointia laitoksella. Arviointiohjelmassa on kerrottu laitoksella käytettävän mm. ammoniakkaa. Kuvausta tulee tarkentaa ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpien kemikaalien osalta. Lisäksi tulee arviointiselostuksessa arvioida kemikaalien varastointiin ja käyttöön liittyvien lupien tarve.

Arviointiohjelmassa ei ole kuvattu jätteen varastointia ennen sen polttoa. Kuvausta tulee täydentää tiedoilla, missä ja miten jätettä varastoidaan ennen sen polttamista laitoksella sekä kuinka varastoinnista mahdollisesti aiheutuvat haitat estetään. Polttolaitoksen käyttökatos- ja huoltoseisokkien aikainen jätteiden varastoiminen ja menettelyvaihtoehdot on syytä käsitellä monipuolisesti. Tällöin tulee selvittää mahdollisuudet toimittaa poltettava jäte johonkin toiseen lähimmästä polttolaitoksista ja vastavuoroisesti mahdollisuudet ottaa vastaan poltettavaa jätettä toiselta polttolaitokselta samankaltaisissa tilanteissa.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Liikenne

Arviointiohjelmassa käsitellään ensisijaisesti liikenteen aiheuttamaa melua ja liikenteen muita päästöjä. Liikennejärjestelmän toimivuuteen ja kokonaiskuljetusten määrään on arviointiselostuksessa kiinnitettävä riittävästi huomiota, mukaan lukien mahdolliset siirtokuormaukset. Kaikki väylät, joille johdettaisiin jätevoimalan liikennettä ovat varsin liikennöityjä. Arvi-

ointiselostuksessa tulee selvittää mahdollisuudet jaksottaa siirtokuormaus- ja jätteenkuljetusliikenne vuorokaudenaikoihin, jolloin muu liikenne on vähäistä.

Kirkniemen vaihtoehdossa on arvioitava seudulliset vaikutukset liikennejärjestelmään sekä mahdolliset raideliikenteen ja siirtokuormauksen vaikutukset.

Liikennevaikutuksia arvioitaessa on syytä tarkastella poltettavan jätteen ja voimalassa syntyneen tuhkan kuljetuksen aiheuttama yhteisvaikutus. Kuljetusten määrä on alimmillaan, jos tuhka voidaan sijoittaa jätevoimalan kanssa saman aluekokonaisuuden piiriin.

Ilmailulain mukainen lupamenettely saattaa eri alueilla rajoittaa jätevoimalan piipun korkeutta. Arviointiselostuksessa on otettava huomioon eri sijoitusvaihtoehdoissa myös mahdollinen piipun korkeuden rajoitus.

Haju

Polttolaitosratkaisu vähentää ratkaisevasti biologisesti hajoavan jätteen sijoittamista kaatopaikalle, tästä aiheutuvia päästöjä ja niiden aiheuttamia hajuhaittoja. Poltettavan jätteen käsittely ja varastointi jätteenpolttolaitoksella tai muussa varastointipaikassa saattaa aiheuttaa hajuhaittaa varsinkin käytösisokkien aikana. Tämä tulee ottaa huomioon menetelmällisenä ja teknisenä kysymyksenä sekä tarkastella myös kunkin vaihtoehdon osalta erikseen arvioimalla hajun leviäminen.

Maaperän ja pohjavesien suojelu

Ohjelman mukaan maaperään, kallioperään ja pohjaveteen kohdistuvat vaikutukset tullaan arvioimaan pääasiassa olemassa olevan aineiston perusteella. Tämä edellyttää, että olemassa olevaa aineistoa työstetään tätä hanketta varten.

Espoon Juvanmalmin alueella pohjavesivaikutukset tulevat kohdistumaan pääasiassa kallioperän pohjaveteen, joten kallioperän pohjaveden kulkeutumissuunnat ja mahdollisuudet päästöjen kulkeutumisen estämiseksi myös kallioperässä tulee arvioida. Ämmäsuon ja Helsingin Kivikon alueilla on käytettävissä paljon olemassa olevaa tietoa, joten lisäselvityksiä ei tarvita tässä vaiheessa. Vantaan Långmossebergenin kohteesta ja sen ympäristöstä on olemassa paljon maaperään, kallioperään ja pohjaveteen liittyviä selvityksiä, joita on tehty mm. Kehä III-tietä, Vuosaaren ratatunnelia ja maa-ainestenottoa varten. Nämä hankkeet ovat vaikuttaneet ainakin paikallisesti alueen pohjaveden virtauskuvaan, mikä tulisi ottaa huomioon arvioinnissa.

Jätevoimalan rakentamisen ja käytön vaikutukset kohdistuvat pääosin kohteen kallioperän pohjaveteen, mutta myös kallioaluetta ympäröivien maakerrosten pohjaveteen. Arvioinnissa on siten maaperässä olevan pohjaveden lisäksi arvioitava hankkeen vaikutukset kallioperän pohjaveteen tai ainakin esitettävä, mitä lisäselvityksiä jatkossa tarvitaan. Lisäselvitystarvetta saattaa olla esimerkiksi Helsingin Kivikon vaihtoehdossa vaikutuksista Fazerilan pohjavesialueeseen.

Alueidenkäytön suunnittelu

Laadittavana olevassa vaihemaakuntakaavassa käsitellään maakunnallisesti merkittävät jätehuollon aluevaraukset. Kaikki arviointiohjelman sijoitusvaihtoehdot vastaavat vaihemaakuntakaavaluonnoksessa esitettyjä vaihtoehtoja. Arviointiselostuksessa on syytä esittää arvio kaikkien vaihtoehtojen kaavallisista toteuttamisedellytyksistä.

Yhteenveto

Hankkeen arviointiohjelma on hankkeen merkittävyyteen sekä vaikutusten laajuuteen ja monisyisyyteen nähden varsin ylimalkainen. Arviointiselostuksessa on panostettava kattavaan sekä vaihtoehdot perusteellisesti ja tasapuolisesti arvioivaan aineiston käsittelyyn. Yhteysviranomaisen lausunnossa esitettyjen seikkojen lisäksi on selostusta laadittaessa otettava huomioon lausunnoissa ja kannanotoissa esitetyt näkökohdat. Jätteen energiahäyödyntäminen on jätehuollon kannalta varsin mittava ja keskeinen ratkaisu. Jätehuolto koskee yli miljoonan ihmisen päivittäistä elämää. Tämän vuoksi on tärkeää, että YVA-arviointiselostuksessa kiinnitetään erityistä huomiota esittämistavan havainnollisuuteen ja annetaan selkeät tiedot hankkeen toteuttamisesta johtuvista ympäristövaikutuksista sekä huolehditaan asianmukaisesta tiedottamisesta.

Ympäristövaikutusten vertailun kannalta on tärkeää, että YTV:n jätevoimalan ja M-real Oyj:n Mangsin Voima -hankkeen YVA-menettelyt tuottavat keskenään vertailukelpoista aineistoa. Vain tällä tavoin voidaan varmistua siitä, että vertailu pääkaupunkiseudun neljän sijoitusvaihtoehdon ja Lohjan Kirkniemen sijoitusvaihtoehdon (0+) kesken voidaan tehdä mahdollisimman yhdenmukaisin kriteerein. Näin luodaan edellytykset ympäristön ja jätehuollon kehittämisen kannalta parhaalle ratkaisulle.

Vaihtoehtojen vaikutusten vertailu tehdään arviointiohjelman mukaan kvalitatiivisen vertailutaulukon avulla. Arviointiselostuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota ympäristövaikutusten kuvaamiseen siten, että vertailu on selkeä ja havainnollinen ja että siinä yhdenmukaisella tavalla tuodaan esiin eri vaihtoehtojen ympäristövaikutukset. Tärkeätä on kuvata myös eri vaihtoehtojen lähtökohtien eroja.

Lausunnon lähettäminen tiedoksi

Yhteysviranomaisen lausunto sekä kuulemisvaiheen aikana saadut muut lausunnot ja mielipiteet lähetetään ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun lain 9 §:n mukaisesti hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille ja siitä tiedotetaan mielipiteensä esittäneille. Lausunto on nähtävillä Uudenmaan ympäristökeskuksen internetsivuilla, osoite

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=7606&lan=fi> .

Ympäristökeskuksen johtaja

Leena Saviranta

Apulaisjohtaja

Rolf Nyström

LIITE

Maksuperusteseselvitys

TIEDOKSI

Jakelu erillisen liitteen mukaan